

M. F.

Obrona pracy doktorskiej adwokata Wiesława Łukawskiego

Palestra 13/6(138), 72-74

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

b) zmiany statutów dokonane na podstawie uchwał związków nie zwalniają sądu rejestrowanego od badania, czy statuty te są zgodne z ustawą.

Następnie Autor omawia rolę i zadania Naczelnej Rady Spółdzielczej, w skład której wchodzi — poza delegowanymi przez centralne związki — osoby wyznaczone przez niektóre organizacje społeczne i naukowe. Statut NRS zatwierdza Rada Ministrów. Organami Naczelnej Rady są ogólne zebrania i prezydium.

5. W rozdziale piątym „Stosunek Państwa do spółdzielczości” dokonano krótkiego przedstawienia tych stosunków w aspekcie porównawczym międzynarodowym, a następnie skoncentrowano uwagę na stosunkach wynikających z ustawy polskiej z dn. 17.II. 1961 r. Ustawa ta opiera się na założeniu, że „państwo oddziaływać może na kształtowanie się życia gospodarczego i społecznego nie tylko przy pomocy aktów władczych (...), ale również poprzez działanie społeczno-organizatorskie oraz pomoc ekonomiczną”. Ustawa zapewnia spółdzielniom szeroką samodzielność, ograniczoną jedynie uprawnieniami przyznanymi centralnym związkom.

Autor ocenia ustawowe uregulowanie kwestii gospodarczych spółdzielni jako bardzo skąpe, co podyktowane

zostało m. in. potrzebą znacznej elastyczności w tym zakresie, dodając, że umożliwi to z kolei Państwu oddziaływać za pomocą różnych aktów prawnych na położenie spółdzielni jako przedsiębiorstwa.

6. Ostatni rozdział książki poświęcony jest współpracy międzynarodowej w dziedzinie spółdzielczości. Zapoznaje on czytelnika z organizacjami, jakie w tym zakresie działają, oraz wskazuje, że polski ruch spółdzielczy uczestniczy w pracach tych organizacji przez poszczególne związki centralne.

Na końcu książki podano bibliografię tematu: polską i (w wyborze) zagraniczną, co ułatwia pogłębienie tematu przez zainteresowanego czytelnika. Praca zaopatrzona została zarówno w spis rozdziałów, jak i w skorowidz rzeczowy.

Reasumując powyższe uwagi o „Prawie spółdzielczym w zarysie”, chciałbym raz jeszcze podkreślić, że mimo wskazanych braków stanowi ono cenną pozycję wydawniczą, szczególnie dla osób nie obznajomionych z tematyką spółdzielczą. Znajdą one w książce przystępne i jasne przedstawienie tej dziedziny prawa.

Lesław Myczkowski
adwokat

Obrona pracy doktorskiej adwokata Wiesława Łukawskiego

W dniu 15 listopada 1968 r. odbyła się przed Komisją Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, pod przewodnictwem prodziekana doc. dra Wiesława Langa, publiczna dyskusja nad rozprawą doktorską mgra Wiesława Łukawskiego pt.: *Problematyka prawnokarna w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*.

Rozprawa została przygotowana w Katedrze Prawa Karnego UMK w Toruniu na seminarium prowadzonym przez prof. dra Jerzego Śliwowskiego, który był promotorem powyższej pracy.

Celem pracy było integracyjne omówienie i analiza powiązań między normami prawnymi z różnych dziedzin prawa (prawa karnego, prawa pracy, prawa administracyjnego i prawa cywilnego). Zasadniczy trzon rozważań stanowiły jednak rozważania z zakresu prawa karnego. W szczególności autor podkreślił tu, co następuje:

1. Kwalifikacja prawna czynów osób, które w wyniku naruszenia przepisów i zasad bhp wywołały określone przez prawo karne skutki lub stany, w związku z czym osoby te powinny być pociągnięte do odpowiedzialności karno-sądowej, napotyka niekiedy w obecnym prawie karnym (tj. pod rządami k.k. z 1932 r.) zasadnicze trudności. Często bowiem zdarzają się np. wypadki spowodowania stanu zagrożenia zdrowia pracowników w następstwie naruszenia przepisów i zasad bhp w rozmiarach przekraczających materialne rauny wykroczenia, a tymczasem w stosunku do osób nie będących urzędnikami (w rozumieniu art. 286 k.k.) ściganie karne jest w powyższych sytuacjach wyłączone.
2. W związku z powyższym zachodzi, zdaniem autora, potrzeba opracowania normy prawa karnego obejmującej swymi znamionami stany faktyczne związane z naruszeniem przepisów i zasad bhp. W normie takiej powinny znaleźć swe odbicie zasadnicze założenia ustawy z 30.III.1965 o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91). Proponowana przez autora norma prawno-karna składałaby się z trzech części. Pierwsza z nich dotyczyłaby odpowiedzialności za przestępstwo z winy umyślnej, druga — odpowiedzialności za przestępstwo z winy nieumyślnej, trzecia zaś stanowiłaby postać kwalifikowaną w stosunku do dwu poprzednich i dotyczyłaby wzmożonej odpowiedzialności osób szczególnie zobowiązanych z tytułu kierownictwa i nadzoru.
Doktorant podał propozycję technicznego zredagowania proponowanej powyżej normy.
3. *De lege lata* autor szczegółowo omówił i przeanalizował w zakresie znamion zarówno podmiotowych jak i przedmiotowych przepisy art. 215, 216, 217, 230, 235, 236, 242, 243, i 286 k.k. (z 1932 r.), a także przepisy art. 28, 29 i 30 ustawy o zwalczaniu alkoholizmu, art. 14 i 15 ustawy o dozorcze technicznym i art. 16 ustawy o normalizacji. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt bogatego zilustrowania powyższych omówień praktycznymi przykładami.
4. Szerokie i wnikliwe rozważania poświęcił doktorant skonkretyzowaniu pojęcia społecznego niebezpieczeństwa czynu w odniesieniu do przestępstw popełnionych w wyniku naruszenia przepisów i zasad bhp.
5. Znaczną część rozważań poświęcił doktorant problemowi winy nieumyślnej w zakresie omawianej problematyki. W szczególności mocno podkreślił, że przestępstwa związane z naruszeniem przepisów bhp popełniane są najczęściej w tej właśnie postaci winy.
6. Autor przeprowadził analizę przyczyn przestępczości związanej z naruszeniem BHP. Jego zdaniem przestępstwa te wynikają najczęściej z fałszywie pojętych interesów produkcyjnych lub z osobistego dążenia sprawcy do wykazania się wynikami produkcyjnymi przy jednoczesnym braku wysiłków w zakresie konsekwentnego przestrzegania i realizacji przepisów bhp. Rozważania te są szczególnie interesujące i łączą się w logiczną całość z postawioną poprzednio tezą o typowości winy nieumyślnej przy przestępstwach z omawianego zakresu.

Praca mgra Łukawskiego zyskała przychylną opinię recenzentów: prof. dra Tadeusza Cypriana, doc. dra Włodzimierza Gutekunstą oraz doc. dra Czesława Jackowiaka, specjalisty z zakresu prawa pracy. Prof. dr Tadeusz Cyprian w swej recenzji stwierdził m. in.: „Wydaje się, że opracowanie tak skomplikowanej dziedziny, jaką jest bhp, skonfrontowanie jej z przepisami prawa karnego — należy poczytać Autorowi za dużą zastęgę.”

Niezależnie od prawnych walorów pracy konieczne wydaje się także podkreślenie jej walorów społecznych. Podejmowanie bowiem problematyki związanej z zagadnieniami bhp jest szczególnie cenne i bardzo pożądane w kontekście całokształtu działalności naszego państwa zmierzającej do maksymalnej ochrony życia i zdrowia pracowników, którą to ochronę trudno zapewnić bez prawidłowej polityki kryminalnej i karnej w stosunku do czynów i sprawców przestępstw związanych z naruszeniem przepisów i zasad bhp.

Po wypowiedzi doktoranta w zakresie uwag zgłoszonych w recenzjach i w dyskusji Komisja postanowiła jednogłównie wystąpić do Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z wnioskiem o nadanie mgrowi Łukawskiemu stopnia doktora.

Rada Wydziału Prawa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na posiedzeniu z dnia 15.XII.1968 r., po wysłuchaniu referatu Komisji, uchwaliła nadać mgrowi Wiesławowi Łukawskiemu stopień doktora nauk prawnych.

M.F.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A. Sprawozdanie z plenarnego posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 15 marca 1969 r.

Po powitaniu przybyłych na obrady: Wiceministra Sprawiedliwości K. Zawadzkiego, przedstawiciela Wydziału Administracyjnego KC PZPR J. Sytego, przedstawiciela NK ZSL Elwartowskiego, przedstawiciela CK SD Boberskiego oraz członków Naczelnej Rady Adwokackiej, Prezes NRA adw. dr Stanisław Godlewski wezwał do uczczenia minutą milczenia pamięci adw. Ludwika Szczerbińskiego, członka Komisji Rewizyjnej NRA, długoletniego działacza samorządu, zmarłego dnia 27 listopada 1968 r.

Prezes dr Godlewski w swoim zagajeniu zaznaczył, że posiedzenie dzisiejsze poświęcone jest dwóm zagadnieniom: ocenie stanu realizacji uchwały plenarnego posiedzenia NRA z dnia 23—24 listopada 1968 r. dotyczącej polityki kadrowej w adwokaturze oraz sprawom budżetu. Na wstępie Prezes NRA zaapelował, aby w związku z wyborami do Sejmu i rad narodowych izby adwokackie włączyły się do akcji przedwyborczej w ramach Frontu Jedności Narodu.

Po przyjęciu protokołu poprzedniego plenarnego posiedzenia sekretarz NRA adw. Zdzisław Czeszejko złożył informację o działalności Prezydium NRA